

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ◆ pogłębienie rozumienia tego, czym jest małżeństwo katolickie;
- ◆ zapoznanie ze stanowiskiem Kościoła w kwestii tzw. małżeństw mieszanych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ◆ podejmuje refleksję nad stanem swojej wiedzy na temat małżeństw mieszanych;
- ◆ omawia stanowisko Kościoła w kwestii małżeństw mieszanych.

Wartości

- ◆ uzasadnianie nauczania Kościoła w kwestii małżeństw mieszanych;
- ◆ wierność dyscyplinie i doktrynie katolickiej.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – głosowanie. Nauczyciel zapisuje na tablicy pytanie: „Jaki jest stosunek Kościoła do małżeństw z niekatolikami?”, a pod nim odpowiedzi: „Takie małżeństwa są w Kościele katolickim zakazane”; „Takie małżeństwa są w Kościele katolickim dozwolone pod pewnymi warunkami”; „Takie małżeństwa są w Kościele katolickim dozwolone bez żadnych ograniczeń”. Następnie rozdaje uczniom karteczki samoprzylepne i prosi, aby na nich zapisali uzasadnienie odpowiedzi, która wydaje się im prawdziwa. Gdy uczniowie takie uzasadnienie zapiszą, podchodzą do tablicy i przyklejają karteczkę pod odpowiedzią, którą wybrali.

Gdy zadanie zostanie wykonane, nauczyciel zaprasza troje chętnych uczniów, aby każdy z nich odczytał uzasadnienia przyklejone pod poszczególnymi odpowiedziami.

Podsumowanie: coraz częściej spotkamy się w Polsce z tzw. małżeństwami mieszаныmi, czyli takimi, w których katolik wiąże się z innowiercą (chrześcijaninem innego wyznania albo osobą wyznającą inną religię) lub osobą niewierzącą.

Z takimi relacjami wiążą się liczne wyzwania, z których warto sobie zdawać sprawę. Jeśli te wyzwania się odkryje, zaakceptuje i przepracuje, możliwe będzie czerpanie z szans, jakie małżeństwo mieszane niesie ze sobą. Dlatego takie małżeństwa są w Kościele katolickim dozwolone pod pewnymi warunkami.

Rozwinięcie tematu

Metoda – za i przeciw. Nauczyciel tworzy 5 grup i prosi, aby w każdej z nich wybrano lidera. Następnie zaprasza liderów po odbiór materiałów (kartony A3 i markery). Nauczyciel wyjaśnia, że zadaniem grup jest zdefiniowanie szans i zagrożeń związanych z małżeństwem katolika z innowiercą lub osobą niewierzącą oraz podanie wskazówek, które mogą takie małżeństwo uczynić trwałym i pomyślnym. Grupy pracują w oparciu o poniższy schemat:

1. Grupa 1: Małżeństwo katolika z chrześcijaninem wyznania prawosławnego.
2. Grupa 2: Małżeństwo katolika z chrześcijaninem wyznania protestanckiego.
3. Grupa 3: Małżeństwo katolika z wyznawcą judaizmu.
4. Grupa 4: Małżeństwo katolika z muzułmaninem.
5. Grupa 5: Małżeństwo katolika z osobą niewierzącą.

Grupy po wykonaniu zadania prezentują efekty pracy. Kartony z pomysłami uczniów nauczyciel eksponuje w widocznym miejscu.

Podsumowanie: nauczyciel odnosi się do wypowiedzi uczniów, rozwijając poniższe myśli:

1. Z małżeństwem mieszanym wiążą się różnego rodzaju szanse: ubogacenie i poszerzenie horyzontów myślowych, tworzenie kultury dialogu i otwartości, świadectwo chrześcijańskiego ekumenizmu lub dialogu międzyreligijnego, szansa ewangelizacyjna.
2. Nie są to jednak związki wolne od wyzwań – różnice w mentalności i systemie wartości mogą doprowadzić do konfliktów na tle sposobów rozwiązywania kryzysów, wychowania dzieci, budowania małżeńskiej i rodzinnej hierarchii wartości, a przede wszystkim życia wiarą (modlitwa, udział w liturgii, celebrowanie świąt i uroczystości).
3. Aby pomóc swoim wiernym przejść pomyślnie przez trudności związane z byciem w małżeństwie mieszanym oraz urzeczywistnić szanse, jakie związek ten ze sobą niesie, Kościół daje kilka wskazówek i zasad o charakterze dyscyplinarnym:
  - po pierwsze, strona katolicka powinna mieć świadomość wyzwań, jakie wiążą się z małżeństwem mieszanym, i w związku z tym powinna realnie dbać o swoją duchową formację, tak aby nie groziło jej niebezpieczeństwo utraty wiary;

- po drugie, strona katolicka powinna dołożyć wszelkich starań, aby wszystkie dzieci zostały ochrzczone i wychowane w Kościele katolickim;
- po trzecie, katolik powinien zadbać, aby strona niekatolicka była powiadomiona o składanych przyrzeczeniach strony katolickiej, tak aby rzeczywistość była świadoma treści przyrzeczenia i obowiązku strony katolickiej;
- po czwarte, obie strony powinny być pouczone o celach oraz istotnych przymiotach małżeństwa, których nie może wykluczać żadna ze stron.

Zakończenie

Małżeństwo dla katolika jest relacją mężczyzny i kobiety inicjowaną przez Boga, podniesioną do rangi sakramentu, stanowiącą miejsce uświęcenia. Nie jest ono z tej perspektywy tylko umową cywilnoprawną. Dlatego dla każdego człowieka dobrej woli oczywiste powinno być to, że Kościół stawia pewne warunki graniczne dla małżeństw mieszanych. Nie ma w tym jakiejś złośliwości, ale chęć zwrócenia uwagi, że różnica wyznania, religii lub niewiara współmałżonka mogą być źródłem nieporozumień i napięć. To z kolei może powodować realne zagrożenie dla trwania w wierze, a także katolickiego wychowania dzieci. Kościół czuje się zobowiązany chronić wiernych przed niebezpieczeństwem poniesienia takich szkód – tylko tyle i aż tyle.

Notatka

Małżeństwo mieszane bez wyraźnego zezwolenia biskupa jest zabronione. Ordynariusz miejsca może udzielić zezwolenia lub dyspensy na prośbę strony katolickiej, jeżeli:

- strona katolicka zobowiąże się, że uczyni wszystko, aby wszystkie dzieci zostały ochrzczone i wychowane w Kościele katolickim;
- strona niekatolicka zostanie powiadomiona o składanych przyrzeczeniach strony katolickiej, a dzięki temu będzie świadoma treści przyrzeczenia i obowiązku strony katolickiej;
- obie strony będą pouczone o celach oraz istotnych przymiotach małżeństwa, których żadna ze stron nie może wykluczać.

Korelacja z edukacją szkolną

- ◆ wychowanie do życia w rodzinie – małżeństwa międzykulturowe;
- ◆ etyka – postawa tolerancji i otwartości, dialog międzykulturowy.